

ΧΡΗΣΤΟΥ Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗ

Μέρος Α΄ - ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

1. ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

Λ*Λ*Λ*Λ

Λ*Λ*Λ*Λ

ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

www.sartzetakis.gr

ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Τέως Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας
(Βιογραφικόν)

Γεννήθηκε τὸ 1929 στὴν Θεσσαλονίκη. Ὁ πατέρας του Ἄντωνιος, Ἀξιωματικὸς Χωροφυλακῆς, κατήγετο ἀπὸ τὴν Κάντανον Χανίων Κρήτης, ἡ μητέρα του Πετρούλα ἀπὸ τὸ Σκλήθρον Φλωρίνης.

ΣΠΟΥΔΕΣ : καὶ στὶς τρεῖς βαθμίδες τῆς ἐκπαιδεύσεως *πάντοτε ἀριστεύχος καὶ πρωτεύων*. Τετρατάξιο Δημοτικὸ (1934-1938), ὀκτωτάξιο Γυμνάσιο (1938-1946), Νομικὴ Σχολή (1946-1950), ὅλα στὴν Θεσσαλονίκη (μόνον κατὰ τὴν Α' καὶ μέρος τῆς Β' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ ἐφοίτησε στὴν Θράκη, ὅπου ὑπηρετοῦσε ὁ πατέρας του). *Πτυχιούχος τῆς Νομικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης μὲ βαθμὸν ἄριστα (9,5)*.

Μεταπτυχιακὲς σπουδὲς εἰς τὸ Παρίσι, μὲ ἐκπαιδευτικὴ ἄδεια (1965-1967), Ἐμπορικοῦ Δικαίου εἰς τὴν ἐκεῖ Νομικὴν Σχολὴν τοῦ ἐνιαίου τότε Πανεπιστημίου, καὶ **Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοτικοῦ Δικαίου** εἰς τὸ ἐκεῖ «Πανεπιστημιακὸν Κέντρον Μελετῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων».

Γνωρίζει τὴν Γαλλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν γλῶσσαν.-

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ : ἐξεπλήρωσε τὶς στρατιωτικὰς του ὑποχρεώσεις, *ὑπηρετήσας ἐπὶ 27 μῆνες* (ἀπὸ τὸν Ἰούλιον 1951 ἕως καὶ τὸν Σεπτέμβριον 1953). Συγκεκριμένως, μετὰ τὴν βασικὴν ἐκπαίδευσιν, εἰς τὸ Κέντρον Ἐκπαιδεύσεως Νεοσυλλέκτων Κορίνθου, καὶ ἀκολούθως διὰ τὴν εἰδικότητά του εἰς Ἀθήνας, ὑπηρετήσεν ὡς «δοκιμαστής» (tester) εἰς τὸ **Σ.Ε.Ο. (Συμβούλιον Ἐπιλογῆς Ὀπλιτῶν) Θεσσαλονίκης** [Διεύθυνσις Β9 τοῦ Γ.Ε.Σ.], μὲ ἔργον τὴν ἐπιλογὴν στρατευσίμων τῶν νομῶν Θεσσαλονίκης, Σερρών, Κιλκίς καὶ Χαλκιδικῆς.-

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ : Ἐγγαμος μὲ τὴν **Εὐφροσύνην** (Ἐφην), τὸ γένος **Κωνσταντίνου Ἀργυρίου**, ἱστορικὸν-ἀρχαιολόγον, **ὑπάλληλον** τῆς **Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν** (Τμῆμα Δημοσιευμάτων). Ἀπέκτησαν ἐκ τοῦ γάμου των μίαν θυγατέρα, τὴν **Πετρούλαν**.-

Ε Π Α Γ Γ Ε Λ Μ Α Τ Ι Κ Α

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Μετά την άφυπνρήτησι ἐκ τοῦ Στρατοῦ καὶ τὴν συμπλήρωσι τοῦ νομίμου χρόνου διετοῦς ἀσκήσεως (τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀρχίσει μὲ τὴν λῆψι τοῦ πτυχίου τῆς Νομικῆς καὶ διακόψει, κατὰ νόμον, μὲ τὴν στρατεύσί του) πρὸς ἀπόκτησι τῆς ἀδείας τοῦ δικηγορεῖν, ὁ Χρῆστος Σαρτζετάκης μετέχει τὸν Ὀκτώβριον 1954 εἰς τὰς ἐπὶ δικηγορία ἐξετάσεις, τότε διεξαγομένας εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ὡς ὑποψήφιος διὰ τὸν Δικηγορικὸν Σύλλογον Θεσσαλονίκης. Ἀναδεικνύεται πρῶτος ἐπιτυχὼν μεταξὺ ὄλων τῶν ὑποψηφίων ὄλων τῶν δικηγορικῶν συλλόγων τοῦ κράτους, συνταγέντος περὶ τούτου εἰδικοῦ πρακτικοῦ τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ Ἀρεοπαγίτου Πέτρου Τζαννετάκη, ἀναγνωσθέντος σὲ δημοσίᾳ συνεδριάσί της.- Δικηγόρος Θεσσαλονίκης, περιορισμένη ἄσκησις δικηγορίας, προπαρασκευὴ δι' ἐξετάσεις πρὸς εἴσοδον εἰς τὸν Δικαστικὸν κλάδον.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ :

α) Εἰρηνοδίκης

Νοέμβριος 1955, πρῶτος ἐπιτυχὼν τοῦ διαγωνισμοῦ ὑποψηφίων Εἰρηνοδικῶν.- Τοποθετεῖται καὶ ὑπηρετεῖ (ἀπὸ τὸν Μάρτιο 1956) ὡς Εἰρηνοδίκης Κλεισούρας Καστορίας.

β) Πάρεδρος Πρωτοδικῶν

Νοέμβριος 1956, πρῶτος ἐπιτυχὼν τοῦ διαγωνισμοῦ ὑποψηφίων Παρέδρων Πρωτοδικῶν.- Τοποθετεῖται καὶ ὑπηρετεῖ (ἀπὸ τὸν Μάρτιο 1957) ὡς Πάρεδρος Πρωτοδικῶν Θεσσαλονίκης.

γ) Πρωτοδίκης

1959-1962 : Μὲ τὴν εὐδόκιμη πάροδο τῆς διετοῦς παρεδρικῆς θητείας διορίζεται καὶ ὑπηρετεῖ ὡς Πρωτοδίκης Ἀγρινίου.

1963 καὶ ἐπ. : Μὲ μετάθεσιν ἀπὸ τὸ Ἀγρίνιον, τοποθετεῖται καὶ ὑπηρετεῖ ὡς Πρωτοδίκης Θεσσαλονίκης. Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1963 συννόμως (διὰ διατάγματος) τοῦ ἀνατίθενται καθήκοντα Ἀνακριτοῦ τοῦ Γ' Τμήματος Πλημμελειοδικῶν Θεσσαλονίκης. Μὲ τὴν δολοφονίαν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν τὴν 22αν Μαΐου 1963 τοῦ βουλευτοῦ τῆς ἀριστερᾶς Γρηγορίου Λαμπράκη, κατὰ τὴν ἐξοδὸν του ἀπὸ αἴθουσας μετὰ δημοσίαν εἰς αὐτὴν ὁμιλίαν του, ἐπιβαρύνεται ἀκόμη περισσότερον τὸ πολιτικὸν κλίμα τῆς ἐποχῆς, τὸ ὁποῖον ἦτο ἤδη βεβαρημένον, μὲ τὴν τότε Κυβέρνησιν τῆς Ε.Ρ.Ε. («Ἐθνικῆς Ριζοσπαστικῆς Ἐνώσεως»)

τοῦ Κωνσταντίνου Καραμανλῆ βασιμῶς ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν καταγγελλομένην ὡς προερχομένην ἀπὸ ἐκλογᾶς (τοῦ 1961) «βίας καὶ νοθείας» (εἶχον ἤδη ἐκδοθῆ σχετικῶς περίπου πεντακόσιοι καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις Δικαστηρίων τῆς χώρας, διὰ παραβάσεις τῆς ἐκλογικῆς κλπ. νομοθεσίας). Ἀκριβῶς λόγῳ τῆς σοβαρότητος τῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἀσυνήθους σοβαρότητος τῆς ὑποθέσεως, καίτοι αὐτὸς (ὁ Χρῆστος Σαρτζετάκης) ἦτο νεώτερος τῶν ἄλλων, ἐπιλέγεται ἐνδοῦπηρεσιακῶς μεταξὺ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὴν Θεσσαλονίκην Ἀνακριτῶν καὶ **τοῦ ἀνατίθεται ἡ ἀνάκρισις τῆς πολιτικῆς αὐτῆς δολοφονίας**. Τὴν διεξάγει, ὅπως κοινῶς καὶ δημοσίως ἀναγνωρίζεται, μὲ κάθε ὑπευθυνότητα καὶ ὑποδειγματικὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ δικαστικόν του καθῆκον, παραιτούμενος καὶ αὐτῶν τῶν θερινῶν δικαστικῶν διακοπῶν κατὰ τὰ ἔτη 1963 καὶ 1964 καὶ ἀντιπαλαίων πρὸς ὅλες τὶς ἀντιξοότητες καὶ ποικίλες ἀπειλές καὶ πιέσεις, ἐνδοῦπηρεσιακῶς καὶ ἄλλες. **Μὲ τὴν ἐξονυχιστικὴν δὲ ἀνάκρισίν του καταδεικνύεται πλέον δικαστικῶς ἡ ἀνάμιξις, εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτὴν δολοφονίαν** τοῦ βουλευτοῦ Γρηγορίου Λαμπράκη, καὶ τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν Θεσσαλονίκης, τὰ ἀνώτατα στελέχη τῶν ὁποίων (Επιθεωρητῆς Χωροφυλακῆς Βορείου Ἑλλάδος, Διευθυντῆς καὶ Ὑποδιευθυντῆς τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Θεσσαλονίκης, Διευθυντῆς τοῦ Τμήματος Ἀσφαλείας κλπ.) καὶ **προφυλακίζονται μὲ ἐντάλματα τοῦ Ἀνακριτοῦ**. Πολιτικὸς σάλος εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ βαρῦτατον ἀντίκτυπον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ πολιτικὴ δολοφονία τοῦ βουλευτοῦ Λαμπράκη καὶ τὰ ἀμέσως ἐπακολουθήσαντα συνεπέφερε τότε, ἤδη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1963, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου πολιτικῆς τῆς εὐθύνης, τὴν **πτῶσιν τῆς Κυβερνήσεως Καραμανλῆ, μὲ παραίτησιν καὶ ἀναχώρησιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν**.

Φεβρουάριος 1965 ἐπ. : Μὲ ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν εἰς τὸ Παρίσι. *Μεταπτυχιακῆς σπουδῆς Ἐμπορικοῦ Δικαίου* εἰς τὴν ἐκεῖ Νομικὴν Σχολὴν τοῦ, ἐνιαίου τότε, Πανεπιστημίου (*Faculté de Droit et des Sciences Economiques de l' Université de Paris*) καὶ *Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοτικοῦ Δικαίου* εἰς τὸ, λειτουργοῦν ὡς παράρτημα τοῦ ἰδίου, Πανεπιστημιακὸν Κέντρον Μελετῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων (*Centre Universitaire des Études des Communautés Européennes*).

ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

Ἀπρίλιος 1967, δικτατορία εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀνακαλεῖται ἀμέσως ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἄδεια μόνον τοῦ Χρήστου Σαρτζετάκη ἐξ ὅλων τῶν

εύρισκομένων εις τὸ ἐξωτερικὸν Δικαστῶν. Ἐπανέρχεται εἰς τὴν θέσιν του εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης.

Μάϊος 1968 : Μετὰ ἐπανειλημμένες πιέσεις ὅπως παραιτηθῆ, μὲ τὸ δέλεαρ τῆς παροχῆς πλασματικῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας γιὰ πρόωρη συνταξιοδότησι, σύμφωνα μὲ ρυθμίσεις, πὺν ἐθέσπισε τότε ἡ δικτατορία, πιέσεις πὺν τὶς ἀποκρούει ἀσυζητητί, **ὁ Χρῆστος Σαρτζετάκης ἀπολύεται ἐκ τοῦ Δικαστικοῦ Σώματος μὲ «Συντακτικὴ Πράξι» τῆς δικτατορίας,** μαζί μὲ ἄλλους 29 δικαστικοὺς καὶ εἰσαγγελικοὺς λειτουργούς. Προσφεύγει κατὰ τῆς πράξεως ἀπολύσεώς του μὲ **αἴτησιν ἀκυρώσεως εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας,** τὸ ὁποῖον καὶ ἀκυρώνει τὴν ἀπόλυσίν του, τὸ δικτατορικὸν ὅμως **καθεστῶς ἀρνεῖται νὰ ἐκτελέσῃ** τὴν ἀκυρωτικὴν ἀπόφασιν. Ζητεῖ τότε τὸν **διορισμὸν του ὡς Δικηγόρου Ἀθηνῶν,** τὸν ὁποῖον **ἐπίσης ἀρνεῖται ἡ δικτατορία.** Καὶ κατὰ τῆς ἀρνήσεως αὐτῆς προσφεύγει μὲ **αἴτησιν ἀκυρώσεως** εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐκδίκασίν της ὁ ἐκπροσωπῶν τὸ καθεστῶς νομικὸς σύμβουλος ζητεῖ ἀναβολὴν μιᾶς ἐβδομάδος καὶ κατὰ τὴν νέαν δικάσιμον τῆς ὑποθέσεως προσκομίζει φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως μὲ κατασκευασθέντα ἐν τῷ μεταξὺ **νόμον,** διὰ τοῦ ὁποῖου **ἀπαγορεύεται** πλέον εἰς τοὺς ἀπολυθέντες ἀπὸ τὴν δικτατορία δικαστικοὺς καὶ εἰσαγγελικοὺς λειτουργοὺς ἢ **ἄσκησις τῆς δικηγορίας.** Ἡ ἀθλιότης τοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος συνεπληρώθη μὲ τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποῖαν ἔδωσεν ἀκολούθως ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ σημαίνοντες Ὑπουργούς, πρὸς δημοσιογράφον ἐρωτήσαντα «καλά, ἀφοῦ ἀπαγορεύεται καὶ ἡ δικηγορία, πὺν νὰ ἐργασθῆ καὶ πῶς νὰ ζῆσῃ ὁ Σαρτζετάκης ; », εἰπὼν ἐπὶ λέξει : «ὁ Σαρτζετάκης εἶναι κακὸς Ἕλληνας καὶ οἱ κακοὶ Ἕλληνες δὲν πρέπει νὰ ζοῦν» !

Μένει ἔτσι χωρὶς σύνταξι καὶ στερούμενος τῆς δυνατότητος βιοπορισμοῦ μὲ τὰ ἐφόδια τῶν πανεπιστημιακῶν του σπουδῶν. Διὰ τὴν ἐπιβίωσί του στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πατρικὴν του οἰκογένειαν.

Μετέχει ἐνεργῶς τοῦ ἐναντίον τῆς δικτατορίας ἀγῶνος, κυρίως μὲ ἐνημέρωσι, γιὰ τὰ ἔργα καὶ ἡμέρες τοῦ ἐπιβληθέντος ξενοκινήτου τυραννικοῦ καθεστῶτος, ἀφ' ἑνός, μὲ μυστικὰ διασυνδέσεις του, Ἑλλήνων ἀγωνιζομένων κατὰ τῆς δικτατορίας εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὡς καὶ προσωπικῶν, ἀπὸ τὴν προηγηθεῖσαν ἐκεῖ παραμονὴν του, ξένων φίλων, καὶ ἀφ' ἑτέρου, ὄσων ξένων φίλων τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ διαφόρων ἄλλων προσωπικοτήτων, ἐπισκέπτονται τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ ἐπίσημον ἢ μὴ ιδιότητα, καὶ μὲ πρωτοβουλία τους ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν, οἱ περισσότεροι, καὶ μαζί του.

Κατὰ τὴν διάρκειά τῆς δικτατορίας ὁ Χρῆστος Σαρτζετάκης συλλαμβάνεται δύο φορές. Τὴν πρώτη κρατεῖται ἐπὶ τριήμερον εἰς τὴν Ἀσφάλειαν Ἀθηνῶν (κτήριο Μπουμπουλίνας)· τὴν δευτέρα ἐπὶ ἓνα περίπου χρόνο, ἀρχικῶς ὑπὸ πλήρη ἀπομόνωσι (τοῦ ἀπηγόρευσαν καὶ τὰ βιβλία, τοῦ ἀφήρσαν καὶ τὰ γυαλιά του) ἐπὶ πεντάμηνον εἰς τὸ Ε.Α.Τ./ Ε.Σ.Α. (Εἰδικὸν Ἀνακριτικὸν Τμήμα τῆς Ἑλληνικῆς Στρατιωτικῆς Αστυνομίας) καὶ ἀκολούθως εἰς τὶς φυλακὲς Κορυδαλλοῦ (Δεκέμβριος 1970 ἕως περίπου τέλος Νοεμβρίου 1971). Κατὰ τὴν κράτησίν του εἰς τὸ Ε.Α.Τ./Ε.Σ.Α. ὁ Χρῆστος Σαρτζετάκης **βασανίσθηκε ἀγρίως** γιὰ νὰ ἀποκαλύψῃ πτυχὲς τῆς ἀντιδικτατορικῆς του δραστηριότητος, τὶς ὁποῖες ἄλλοι συλληφθέντες εἶχαν προηγουμένως μὲ καταθέσεις τοὺς καταδώσει, καὶ γιὰ νὰ προδώσῃ συναγωνιστὰς του, ἀλλὰ αὐτός, **παρὰ τὰ βασανιστήρια, ἐσιώπησε παντελῶς καὶ κανένα δὲν ἐπρόδωσε.** Ἀπολύεται ἀπὸ τὶς φυλακὲς κατόπιν διεθνῶς κατακραυγῆς καὶ κινητοποιήσεως ὄλων τῶν δικαστικῶν ἐνώσεων καὶ νομικῶν κύκλων τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίως τῆς Γαλλίας, χωρὶς νὰ ἀποτολμηθῇ ποτὲ ἢ παραπομπή του σὲ δίκη.

Ἀκολούθως καταργεῖται, ὑπὸ τὴν διεθνή πίεσι, ὁ ἀπαγορευτικὸς τῆς δικτατορίας νόμος καὶ ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἀπολυθέντες ἀπὸ αὐτὴν δικαστικοὺς καὶ εἰσαγγελικοὺς λειτουργοὺς νὰ δικηγορήσουν. Ὁ Χρῆστος Σαρτζετάκης διορίζεται τότε **Δικηγόρος Ἀθηνῶν.** Ἀσκεῖ περιωρισμένη δικηγορία. Ἀποκρούει προτάσεις χρησιμοποίησέως του ὡς νομικοῦ συμβούλου Τραπεζῶν καὶ ἄλλων εὐρώστων οἰκονομικῶν συγκροτημάτων, πάντοτε προσβλέπων εἰς ἀποκατάστασίν του, μὲ τὴν νομιμότητα, εἰς τὸν Δικαστικὸν κλάδον καὶ πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας ἀνεπιτρέπτων δεσμεύσεων.

ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΙΣ

Μὲ τὴν μεταπολίτευσιν τοῦ **Ἰουλίου 1974** προτείνεται εἰς τὸν Χρῆστον Σαρτζετάκην ἡ ἀνάμιξις του εἰς τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν, ἀπὸ ὅλες τὶς πολιτικὲς παρατάξεις, τὸ Πανελλήνιο Σοσιαλιστικὸ Κίνημα (Π.Α.Σ.Ο.Κ.), τὴν Ἐνωσι Δημοκρατικοῦ Κέντρου (Ε.ΔΗ.Κ.), τὴν **Νέα Δημοκρατία**, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κόμμα τῆς ἀριστερᾶς, διὰ συμμετοχῆς εἰς τοὺς συνδυασμοὺς των. Ἀρνεῖται, προτιμῶν τὸ δικαστικὸν του λειτούργημα.

δ) Ἀποκατάστασις εἰς τὸ Δικαστικὸν Σῶμα.

Σεπτέμβριος 1974 : ὁ Χρῆστος Σαρτζετάκης ἀποκαθίσταται εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ **Ἐφέτου** (εἰς τὸν ὅποιον εἶχαν ἤδη προαχθῆ ἐπὶ δικτατορίας κατὰ διορισμὸν νεώτεροι

συνάδελφοί του) και τοποθετείται εις τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν. Συνεχίζει νὰ παραφυλάσσει τὴν ἀκεραιότητα τοῦ δικαστικοῦ του φρονήματος, δίδων καὶ πάλιν δείγματα ἀκάμπτου δικαστικῆς ἀνεξαρτησίας. Ἔτσι, ὡς Ἐφέτης Ἀθηνῶν μετέχει τὸν Αὐγουστον 1976 εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ Πενταμελοῦς Ἐφετείου Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν πολύκροτη ὑπόθεσι τοῦ γερμανοῦ ὑπηκόου Ρόλφ Πόλε, συλληφθέντος εἰς τὴν Ελλάδα καὶ ἐκζητουμένου ὡς τρομοκράτου, ἀπορρίπτει τὴν περὶ ἐκδόσεώς του αἴτησιν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ὀμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς (τότε Δυτικῆς) Γερμανίας. Ἡ ἀπορριπτικὴ αὐτὴ ἀπόφασις ἐλήφθη κατὰ πλειοψηφίαν, μὲ τὴν ψῆφον τριῶν Ἐφετῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Σαρτζετάκης, πού ἦτο καὶ ὁ κύριος συντάκτης τῆς ἀποφάσεως. Τότε οἱ τρεῖς αὐτοὶ Ἐφέται (οἱ ἄλλοι δύο ἦσαν ὁ Κωνσταντῖνος Ἀλεξόπουλος καὶ ὁ Στέργιος Βάλλας) ἐδιώχθησαν πειθαρχικῶς ἀπὸ τὸν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου Εὐστάθιον Μπλέτσαν, διὰ δῆθεν «παράβασιν καθήκοντος, ἀνθαιρεσίαν καὶ ἄκραν ἐπιπολαιότητα ἐν τῇ κρίσει λίαν σημαντικοῦ διὰ τὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Πολιτείαν θέματος». Ἡ δίωξις, γνωσθεῖσα, προεκάλεσε τὴν καθολικὴν ἐξεγερσιν τῶν Δικαστικῶν Ἐνώσεων, τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων τοῦ Κράτους καὶ τῶν Νομικῶν Σχολῶν «δι' ἀνεπίτρεπτον προσβολὴν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Δικαιοσύνης», ἡ ὁποία καὶ ἀποκλείει «τὴν πειθαρχικὴν δίωξιν τῶν δικαστῶν διὰ κρίσιν ἢ γνώμην ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των», ἐνῶ ἡ ἐκδοθεῖσα ἀπορριπτικὴ τῆς ἐκδόσεως ἀπόφασις ἐχαρακτηρίζετο, ἐν ὄψει τῆς πλήρους καὶ ἐμπεριστατωμένης αἰτιολογίας της, ἀρμοδίως, ἀπὸ τὸν τακτικὸν καθηγητὴν τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Νικόλαον Ἀνδρουλάκη, ὅτι «λόγω τοῦ περιεχομένου της ἀποτελεῖ τιμὴν διὰ τοὺς ἐκδόσαντας ταύτην δικαστάς». Ἡ πειθαρχικὴ ἐκείνη δίωξις ἔληξεν ἀδόξως διὰ τοὺς ἐμπνευστάς της, διότι ἡ Κυβέρνησις Καραμανλῆ, μὲ Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης τὸν Κώσταν Στεφανάκη, πρὸ τῆς καθολικῆς ἐξεγέρσεως τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, τῶν Δικαστῶν καὶ τοῦ νομικοῦ κόσμου τῆς χώρας, εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὴν καταργήσῃ μὲ τὸν νόμον 500/1976, τὸν ὁποῖον σημειωτέον μόνον ἡ κυβερνητικὴ πλειοψηφία ἐψήφισε.

1981 : ὁ Χρήστος Σαρτζετάκης προάγεται κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ **Προέδρου Ἐφετῶν**, τοποθετούμενος εἰς τὸ Ἐφετεῖον **Ναυπλίου**.

1982 : κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν **Ἀρεοπαγίτης**.

 ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

9.3.1985 : Ληγούσης τῆς Προεδρικῆς θητείας τοῦ Κωνσταντίνου Καραμανλῆ, ὁ Χρήστος Σαρτζετάκης προτείνεται ὡς Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ Προέδρου τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. Ἀνδρέα Παπανδρέου.

29.3.1985 : ἐκλέγεται Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας μὲ τὴν ψῆφο πολιτικῶν δυνάμεων, ποὺ ἀντιπροσώπευαν τὸ 65 % τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος, ἐπιτυχῶν ἔτσι τὴν μεγαλυτέρα νομιμοποίησι, ποὺ εἶχε μέχρι τότε ἐπιτύχει Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας. Ἀκόμη, εἶναι ὁ μόνος μέχρι σήμερα Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ποὺ ἐξελέγη μὲ τὴν ψῆφον ὅλων τῶν δημοκρατικῶν καὶ ἀριστερῶν δυνάμεων τοῦ Κοινοβουλίου.

Ἡ ἐκλογή τοῦ Χρήστου Σαρτζετάκη ὡς Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἐπέδρασε καθοριστικῶς εἰς τὴν περαιτέρω ἐξέλιξι τῶν πολιτικῶν μας πραγμάτων. Μέχρι τῆς προτάσεώς του ἐπιστεύετο κοινῶς, ὅτι θὰ ἀνενεοῦτο ἡ θητεία τοῦ ὑπηρετοῦντος Προέδρου Κωνσταντίνου Καραμανλῆ. Τοῦτο ἐπεθύμει διακαῶς ἡ δεξιὰ (Νέα Δημοκρατία), τῆς ὁποίας ὁ Καραμανλῆς ἦτο ὁ γενάρχης, ἀλλὰ καὶ ἄφινε νὰ ἐννοηθῆ, ὅτι θὰ συμβῆ, καὶ τὸ κυβερνῶν ΠΑ.ΣΟ.Κ., πολλὰ ἀνώτερα, ἀκόμη καὶ κυβερνητικά, στελέχη τοῦ ὁποίου καὶ ἐπεδίδοντο εἰς τὸ νὰ πείσουν περὶ τῆς «ὀρθότητος» τέτοιας ἐπιλογῆς. Τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ. εὐρίσκετο ἤδη εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τρισήμισυ χρόνια καὶ εἶχεν ὑποστῆ τοῦλάχιστον τὴν φυσιολογικὴν ἀπὸ τὴν ἀσκησίν της φθοράν. Εἰς αὐτὴν προσετίθετο καὶ ἡ, ἐμφανῆς καὶ ἐκδηλουμένη καὶ διὰ δημοσιευμάτων τοῦ τύπου, δυσαρέσκεια τοῦ δημοκρατικοῦ κόσμου, ποὺ τὸ ἀκολουθοῦσε, ἀπὸ τὴν διαφαινομένην ὡς ἐπικειμένην προτίμησιν Καραμανλῆ, ἀντιθέτως πρὸς τὶς μέχρι τότε διακηρύξεις καὶ ἀπόψεις τοῦ κόμματος καὶ προσωπικῶς τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἀνδρέα Παπανδρέου, περὶ τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἐν γένει τῆς δεξιᾶς. Ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευράν, ἡ ἀριστερὰ καραδοκοῦσε νὰ εἰσπράξῃ ἀκριβῶς τὴν, ἀπὸ τὴν ἀσκησίν της ἐξουσίας, κυβερνητικὴν φθοράν καὶ τὴν ὀγκουμένην ἐκ τῆς ἐπικειμένης ἐπιλογῆς λαϊκὴν, τοῦ δημοκρατικοῦ κόσμου, δυσαρέσκειαν. Ἐπανάληψις ἐκλογικῆς νίκης τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. μὲ τὴν συμπλήρωσιν τῆς τετραετίας ἐφαίνετο ἔτσι ἀδύνατος.

Τὸ δυσμενὲς αὐτὸ διὰ τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ. καὶ τὴν κυβέρνησίν του κλίμα ἀνεστράφη μὲ τὴν ἐπιλογήν καὶ ἐκλογήν τοῦ Χρήστου Σαρτζετάκη ὡς Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Εἰς αὐτὸ συνετέλεσαν οὐσιωδῶς καὶ χονδροειδέστατα σφάλματα τῆς Νέας Δημοκρατίας, τοῦ κόμματος τῆς ἀξιωματικῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἡ τότε ὑπὸ τὸν Κωνσταντίνον

Μητσοτάκη ηγεσία του οποίου επεδόθη κατά πρώτον εις ἀμφισβήτησιν του κύρους της έκλογής του νέου Προέδρου της Δημοκρατίας και ἀκολούθως, - όταν πλέον ἀρμοδίως, ὑπὸ τῆς μόνης δυναμένης, ὑπὸ τὸ συνταγματικὸν μας πολίτευμα, νὰ ἀποφασίσῃ σχετικῶς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ἐκρίθη ὡς νόμιμος ἢ ἐκλογή, - δημοσίως διεκήρυξεν, ὅτι, ἐρχομένη εἰς τὴν ἐξουσίαν ἢ Νέα Δημοκρατία, θὰ ἐπεχειρήσῃ τὴν καθάρεισιν τοῦ ἐκλεγέντος Προέδρου ! Δηλαδή δημιουργοῦσε ἐκ τοῦ μὴ ὄντος συνταγματικὸν ζήτημα ! Ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου καὶ τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ἤρπασαν τὴν εὐκαιρίαν. Ἐν ὄψει δημοσκοπήσεων, πού ἔφεραν τὸν νέον Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ὡς τυγχάνοντα τῆς λαϊκῆς ἐπιδοκιμασίας κατὰ ποσοστὸν ἀνώτερον τοῦ 70 %, ἐπεζήτησε τὴν διενέργειαν προώρων ἐκλογῶν, κατὰ τὰς ὁποίας πλέον ἢ κομματικὴ ἀντιπαράθεσις διὰ τὸ κυβερνητικὸν ἔργον θὰ ἔδιδε, εἰς τὴν λαϊκὴ συνείδησι, τὸ προβάδισμα εἰς τὸ δίλημμα Σαρτζετάκης ἢ Καραμανλῆς ! Καὶ ἀκόμη, κυρίως μὲ τὴν συνταγματικῶς καὶ πολιτικῶς ἀστοχώτατη καὶ σφαλερῆ ἔναντί του στάσιν τῆς Νέας Δημοκρατίας ὁ νέος Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐκ τῶν πραγμάτων ἐξωθήθη εἰς τὸ νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν ζητούμενην ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ πρόωρη διενέργεια τῶν ἐκλογῶν, πού τὸ Σύνταγμα (ἄρθρον 41 § 2) ἐπιτρέπει μόνον «προκειμένου νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἐθνικὸν θέμα ἐξαιρετικῆς σημασίας», ἀφοῦ δὲν ἦτο δυνατὴ, χάριν τοῦ γοήτρου τῆς χώρας, ἢ διεθνῆς ἐκπροσώπησις της (ἄρθρον 36 § 1 τοῦ Συντάγματος) ἀπὸ ἀμφισβητούμενον Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας. Ἔτσι ἔγιναν οἱ γενικῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῆς 2ας Ἰουνίου 1985, τίς ὁποῖες καὶ ἐκέρδισε τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ., ὅπως καὶ ὁ Πρόεδρος του Ἀνδρέας Παπανδρέου δημοσίως ἀνεγνώρισε, χάρις εἰς τὴν ἐπιλογὴν καὶ ἐκλογὴν τοῦ Χρήστου Σαρτζετάκη ὡς Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Ἀλλὰ μὲ συναίτιον καὶ τὴν Νέαν Δημοκρατίαν, ἢ ὁποία, μὲ τὰ λάθη της πρὸς ἱκανοποίησιν προσωπικῆς ἰδιοτελείας, ἐξέτρεψε τὴν πολιτικὴν, μεταξὺ κομμάτων, ἀντιπαράθεσιν εἰς ἀμφισβήτησιν τοῦ ἐκλεγέντος Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ οὐσιαστικῶς εἰς κρίσιν περὶ ἐπιλογῆς μεταξὺ Προέδρων, καίτοι ἐγνώριζεν, ὅτι ὁ νεοεκλεγείς ἐτύγχανε, - ἐξ αἰτίας τοῦ δικαστικοῦ του παρελθόντος, τῆς ἀντιστασιακῆς του δράσεως καὶ τῶν ἐπὶ δικτατορίας δεινῶν του, - **συντριπτικῆς λαϊκῆς ἀποδοχῆς καὶ ἀκαταγωνίστου ὑπεροχῆς**, καὶ ὅτι ὄντως εἶχε πάντοτε ὑπερκομματικὴν συνείδησιν καὶ συμπεριφορὰν, τὸ δὲ πολίτευμα καὶ ἡ χώρα φυσικὰ μόνον νὰ βλαβοῦν δὲν ἐπρόκειτο μὲ τὴν ἀνάδειξίν του εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς Πολιτείας ἀξίωμα. Αὐτὰ ἄλλωστε καὶ κατεδείχθησαν μὲ ἰδιαίτερη ἐνάργεια ἀπὸ τὴν πρώτη

στιγμή και καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πενταετοῦς Προεδρικῆς του θητείας, πού ἠκολούθησε. Ὅποτε καὶ ἡ Νέα Δημοκρατία πολυτρόπως μετεμελήθη διὰ τὴν ἀρχικὴν στάσιν της.

30.3.1985 ἕως 5.5.1990 : ὁ Χρῆστος Σαρτζετάκης Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας. Ἀσκεῖ τὰ καθήκοντά του ἀμερολήπτως ἔναντι πάντων. Ὁ πολιτικός του λόγος σὲ κάθε εὐκαιρία, πάντοτε ὑπερκομματικός, ὑπεραμύνεται τῶν ἐθνικῶν μας δικαίων, διαπνέεται ἀπὸ ἀσυμβίβαστη ἑλληνικότητα καὶ ἐκφράζει ἀμετακίνητη πίστι στὰ δημοκρατικὰ ιδεώδη καὶ στὶς ἀνεξάντλητες δυνατότητες τῆς ἐθνικῆς μας κοινότητος. Διευθετεῖ τὴν πολιτικὴν κρίσιν τῆς περιόδου 1989-1990 μὲ χειρισμούς, οἱ ὅποιοι ἐπηνέθησαν δημοσίως ἀπὸ ὅλους τοὺς πολιτικούς Ἀρχηγούς, χαρακτηρισθέντες ὡς ἄψογοι.

Ο Χρῆστος Σαρτζετάκης διατηρεῖ πάντοτε ὑψηλότατα ποσοστὰ δημοτικότητος παρὰ τὴν ἐνωρησιζωμένη ἐναντίον του λυσσαλέα, ἀδιάκοπη καὶ συστηματικὴ διὰ τοῦ τύπου καταφορά, μὲ πρωτοφανῆ καταιγισμὸν ὕβρεων καὶ συκοφαντιῶν ἀπὸ κατεσκευασμένες ἐξ ὀλοκλήρου ψευδολογίες γιὰ φανταστικὲς καὶ ἀνύπαρκτες «πράξεις καὶ παραλείψεις του». Ἐκστρατεία κατευθυνομένη ἀπὸ ἐναντιωθέντες στὴν ἐκλογή του ὡς Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ σκοτεινὰ ἀνθελληνικὰ κέντρα, κυρίως ξένα, μὲ ἐθελοδούλους συνεργοὺς θλιβεροὺς ἀνερματίστους ἐγχωρίους ὑπηρέτες των, ἀνησυχοῦντα διὰ τὴν εὐρυτάτην ἀπήχησι καὶ ἐμβέλεια τοῦ ἐθνικοῦ πολιτικοῦ του λόγου στὶς συνειδήσεις τῶν Πανελλήνων. Ἀπήχησι, πού χαλοῦσε τὰ σχέδια τῆς προωθουμένης ἐθνικῆς μας ἀμνησίας καὶ ἀφασίας καὶ διετάρασσε τὸν προγραμματιζόμενον τελικῶς ἀπὸ τοὺς ἐπιβούλους πλήρη ἀφελληνισμόν μας. Ἀλλὰ ὁ λαός, παρὰ τίς χρησιμοποιούμενες ἀνήθικες καὶ βρωμερὲς μεθόδους, δὲν εἶναι δυνατὸν ἐξακολουθητικῶς νὰ παραπλανᾶται. Ἔτσι, ἡ λαϊκὴ ἀποδοχὴ τοῦ Προέδρου δὲν διεταράχθη. **Δημοσκοπήσεις, περὶ τὰ τέλη τῆς Προεδρικῆς του θητείας, ἐμφανίζει τὸν Πρόεδρον Χρῆστον Σαρτζετάκην, συγκεντροῦντα εἰς τὸ πρόσωπόν του τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ 62 % τῶν ἐρωτηθέντων, καὶ μάλιστα, γεγονός πού συνέβη διὰ πρώτην φοράν καὶ δὲν ἐπανελήφθη διὰ κανένα ἄλλον, κατὰ πλειοψηφίαν μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν καὶ τῶν τριῶν, τότε, κομματικῶν σχηματισμῶν,** τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. κατὰ 73 %, τοῦ ἐνιαίου τότε (μὲ συμμετοχὴν καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε.) Συνασπισμοῦ τῆς Ἀριστερᾶς καὶ τῆς Προόδου κατὰ 64 %, ἀκόμη καὶ τῆς Νέας Δημοκρατίας, αὐτῆς πού εἶχεν ἀντιταχθῆ εἰς τὴν ἐκλογήν του, κατὰ 51 % (βλέπε περιοδικὸν ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ, τεῦχος τῆς 26.10.1989, σελ.16 ἐπ.).-

ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.

Ἐνεργὸς συμμετοχὴ εἰς ἐπιστημονικοὺς συλλόγους καὶ διαφόρους πολιτιστικὰς ἐκδηλώσεις. Ὅπως,

α) μέλος ἀπὸ δεκαετιῶν τῆς *Société de Législation Comparée* (Ἐταιρίας Συγκριτικῆς Νομοθεσίας) τῶν Παρισίων.

β) μέλος καὶ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐνώσεως Ἑλλήνων Δικονομολόγων,

γ) μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνθρωπιστικῆς Ἐταιρίας.

δ) μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος τῆς Ἐταιρείας Φίλων τῆς Γαλλικῆς Νομικῆς Παιδείας (*Greek Section of the «Association Henri Capitant pour la Culture Juridique Française»*).

Ἀπὸ τὰ τρία τελευταῖα αὐτὰ ἀξιώματά του παρητήθη μὲ τὴν ἀνάληψι τῶν Προεδρικῶν του καθηκόντων.

Ἐδημοσίευσε διάφορα μελετήματα, νομικὰ καὶ ἄλλα.

Ἡ πολιτικὴ του δραστηριότης ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησί του ἀπὸ τὴν Προεδρία τῆς Δημοκρατίας, σὲ ὑπερκομματικὸ, ὅπως πάντοτε, ἐπίπεδο. Ἐκφράζεται μὲ τὰ τακτικὰ κάθε χρόνο μηνύματά του γιὰ τὴν πρωτοχρονιὰ καὶ τὴν ἐθνικὴ μας ἑορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου, ὡς καὶ μὲ ἄλλες παρεμβάσεις ἐπὶ ἐθνικῶν ἀποκλειστικῶς θεμάτων, μὲ συνεντεύξεις του, δηλώσεις, χαιρετισμούς σὲ συνέδρια ἢ καὶ διάφορα δημοσιεύματα εἰς τὸν τύπον. Ἀπὸ τὰ τελευταῖα αὐτὰ σπουδαιότερα εἶναι τὰ : «Διεθνῆς πολιτικὴ καὶ ἐθνικοὶ προβληματισμοί» (ὁμιλία κατὰ τὴν ἀναγόρευσί του ὡς ἐπιτίμου διδάκτορος τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἐθνολογίας τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου τῆς Θράκης), «Ἔθνος ἀνάδελφον», «Ἀνατομία τῆς ἐθνικῆς μας πραγματικότητος (Ἐνώπιον πορείας ἐθνικοῦ ὀλέθρου)», «Κενοδοξιῶν ἔλεγχος», «Ἡ ροδαυγὴ τοῦ νέου Μεσαίωτος», «Διπλωματικὴ ἀφροσύνη καὶ ἐθνικοὶ κίνδυνοι», «Περὶ ἐκλογῆς Προέδρου τῆς Δημοκρατίας», κλπ.

Τὰ κείμενα τῶν σπουδαιότερων αὐτῶν δημοσιευμάτων καταχωρίζονται κατωτέρω, εἰς τὸ τρίτον μέρος (Γ' Θέσεις καὶ ἀπόψεις) τῆς παρούσης ἰστοσελίδος.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

- Ἐπίτιμον μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς Πορτογαλίας.
- Ἀνώτατα παράσημα πολλῶν ξένων χωρῶν.

-
- *Έπίτιμον Μέλος τῆς Ἐνώσεως Λογοτεχνῶν Θεσσαλονίκης.*
  - *Έπίτιμος Δημότης πολλῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς χώρας. Τέτοιες διακρίσεις συνεχίσθησαν καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησί του ἀπὸ τὴν Προεδρία τῆς Δημοκρατίας.*

Ἐπίσης μετὰ τὴν Προεδρία του, τὸ 1996, ἀνηγορεύθη ἐπίτιμος Διδάκτωρ τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἐθνολογίας τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.